Enw: _____ Dyddiad: _____ Sgôr: _____

Atal Dwyn Hunaniaeth a Diogelu Canllaw Diogelwch

Gollyngiadau manylion mewngofnodi, MFA, monitro'r we dywyll, rhybuddion rhewi credyd, peirianneg gymdeithasol

TROSOLWG DYSGU ATAL DWYN HUNANIAETH

WEDI'I DDIOGELU

AMGRYPTIO DATA

Safon AES 256-did

YN CYDYMFFURFIO

SAFONAU BYD-EANG

Fframweithiau GDPR a CCPA

DIM YMDDIRIEDAETH

POLISI MYNEDIAD

Dilysu Aml-ffactor

Croeso! Mae'r pecyn gweithgareddau hwn yn eich tywys drwy atal a lliniaru dwyn hunaniaeth. Byddwch yn archwilio gollyngiadau manylion mewngofnodi, dilysu aml-ffactor, monitro'r we dywyll, rhybuddion rhewi credyd ac amddiffyn rhag peirianneg gymdeithasol.

PWYNTIAU GWIRIO'R DAFLEN WAITH

- [ ] **Rhan 1-4: Meistroli seiberddiogelwch ac atal bygythiadau.**
- [ ] **Rhan 5-7: Datrys posau croesair a chwilair.**
- [ ] **Rhan 8-9: Datrys astudiaethau achos a her y seiffr.**
- [ ] **Rhan 10: Adolygu tudalennau Cwestiynau Cyffredin sylfaenol ac uwch.**
- [ ] **Rhan 11: Archwilio 10 ffaith ddiddorol o'r byd go iawn.**
- [ ] **Bonws: her Meddwl yn Gyflym.**

Agorwch Ganllaw Seiberddiogelwch VPN.com

URL: https://www.vpn.com/cy/diogelwch-seiber/dwyn-hunaniaeth/

Eich Map Llwybr Dysgu Diogelu Hunaniaeth

- Deall risgiau datgelu manylion mewngofnodi ar fforymau'r we dywyll.
- Rhowch ddilysu aml-ffactor (MFA) a rhybuddion rhewi credyd ar waith.
- Lluniwch amddiffynfeydd diogelwch corfforaethol yn erbyn sgamiau peirianneg gymdeithasol wedi'u targedu.

CYFARWYDDIADAU'R CANLLAW DWYN HUNANIAETH

Atebwch y cwestiynau amlddewis a gwir/gau, cwblhewch y brawddegau llenwi bylchau gan ddefnyddio'r banc geiriau, parwch y diffiniadau, a datryswch y posau croesair a chwilair. Cymhwyswch eich gwybodaeth i ddiogelu hunaniaeth. Gorffennwch gyda'r gweithgaredd bonws Meddwl yn Gyflym.

ATAL DWYN HUNANIAETH A DIOGELU ASEDAU (CYFLWYNIAD)

Mae dwyn hunaniaeth yn manteisio ar fanylion mewngofnodi sydd wedi'u gollwng a mewngofnodi gwan i herwgipio cyfrifon personol a chorfforaethol. Mae defnyddio MFA, rhewi credyd, sganwyr y we dywyll a fframweithiau SPF/DKIM/DMARC yn amddiffyniad hollbwysig rhag dynwared digidol.

DARLLENWCH BOB PWYNT GWIRIO YN OFALUS A DEWISWCH NEU YSGRIFENNWCH YR YMATEB CYWIR.

Pwynt Gwirio 1: Her Amlddewis

1. **1. Beth yw'r prif ddull a ddefnyddir gan ladron hunaniaeth i ddwyn manylion mewngofnodi?**
   - A. Anfon rhybuddion e-bost ffug sy'n twyllo defnyddwyr i roi cyfrineiriau ar byrth ffug
   - B. Gwrando ar ddarllediadau radio ger swyddfa gorfforaethol defnyddiwr
   - C. Dad-ddarnio gyriant storio gweinydd lleol defnyddiwr
   - D. Datgysylltu ffurfweddiadau wrth gefn rhwydwaith allanol

2. **2. Pa reolaeth ddiogelwch sy'n darparu'r amddiffyniad cryfaf rhag gollyngiadau manylion mewngofnodi?**
   - A. Dilysu aml-ffactor gan ddefnyddio allweddi caledwedd
   - B. Creu cyfrineiriau hir gan ddefnyddio fformatau diofyn y porwr
   - C. Newid enwau defnyddiwr e-bost bob chwe mis
   - D. Dileu hanesion pori sy'n tracio cwcis wedi'u storio

3. **3. Beth sy'n cynrychioli rhewi credyd?**
   - A. Cloi adroddiadau credyd i atal lladron rhag agor benthyciadau heb awdurdod
   - B. Dileu hanes trafodion cyfrifon banc o gronfeydd data
   - C. Analluogi darllenwyr llithro magnetig cardiau credyd ar sganwyr
   - D. Amgryptio gyriannau caled cronfa ddata lleol wrth orffwys

4. **4. Pam mae monitro'r we dywyll yn ddefnyddiol?**
   - A. Mae'n rhybuddio defnyddwyr os yw eu manylion mewngofnodi a ddatgelwyd yn ymddangos mewn cronfeydd data anghyfreithlon
   - B. Mae'n atal maleiswedd weithredol rhag rhedeg mewn blychau tywod rhithwir
   - C. Mae'n cyflymu llwybro'r porwr ar rwydweithiau rhithwir
   - D. Mae'n rhwystro ymdrechion i gael mynediad at gronfa ddata ôl-ben drwy chwistrellu SQL

5. **5. Beth yw ystyr peirianneg gymdeithasol?**
   - A. Dylanwadu ar bobl i ddatgelu manylion mewngofnodi cyfrinachol yn wirfoddol
   - B. Sganio porthladdoedd gweinyddion corfforaethol am gampau diogelwch gweithredol
   - C. Gwneud copi wrth gefn o ffeiliau cronfa ddata'r system ar yriannau caled all-lein
   - D. Llwybro pecynnau rhwydwaith drwy dri nod onion wedi'u hamgryptio

Pwynt Gwirio 2: Her Gwir neu Gau

6 Cwestiwn 6

6. Dim ond cyfrifon digidol ar-lein y mae dwyn hunaniaeth yn effeithio arnynt, nid post ffisegol.

○ Gwir ○ Gau

7 Cwestiwn 7

7. Mae gorfodi MFA ar bob cyfrif personol yn rhwystro'r rhan fwyaf o ymosodiadau bot stwffio manylion mewngofnodi.

○ Gwir ○ Gau

8 Cwestiwn 8

8. Mae rhewi credyd yn blocio gwiriadau credyd ond yn eich atal rhag cyrchu eich cyfrif banc eich hun.

○ Gwir ○ Gau

9 Cwestiwn 9

9. Mae rheolwyr cyfrineiriau'n amddiffyn defnyddwyr rhag gwe-rwydo drwy wrthod llenwi cyfrineiriau'n awtomatig ar barthau ffug.

○ Gwir ○ Gau

10 Cwestiwn 10

10. Mae e-byst gwe-rwydo yn aml yn defnyddio iaith frys i ysgogi ymatebion emosiynol, cyflym.

○ Gwir ○ Gau

Pwynt Gwirio 3: Mewnosod Termau Allweddol

Darllenwch bob brawddeg isod a llenwch y bwlch gyda'r term cywir o'r Banc Geiriau.

1. Mae lladron hunaniaeth yn targedu cyfrineiriau personol a'r _____ sydd gan ddefnyddwyr.

2. Mae rhybuddio defnyddwyr am dorri cronfeydd data yn nodi _____ cyfrifon preifat.

3. Yr enw ar ofyn am god dros dro i fewngofnodi yw dilysu _____ .

4. Yr enw ar sganio fforymau hacwyr am ddata wedi'i ddwyn yw _____ y we dywyll.

5. Mae rhwystro gwiriadau credyd heb awdurdod yn gofyn eich bod yn _____ eich credyd.

6. Mae hyfforddi gweithwyr i adnabod gwe-rwydo yn creu _____ diogelwch gweithredol.

BANC GEIRIAU GEIRFA

AMDDIFFYNIAD AML-FFACTOR FFUGIO GOLLYNGIADAU GWE-RWYDO MONITRO RHEWI TYSTLYTHYRAU

Ysgrifennwch eich atebion yma:

1. **2.**

3. **4.**

5. **6.**

Pwynt Gwirio 4: Paru Cysyniadau Diogelwch

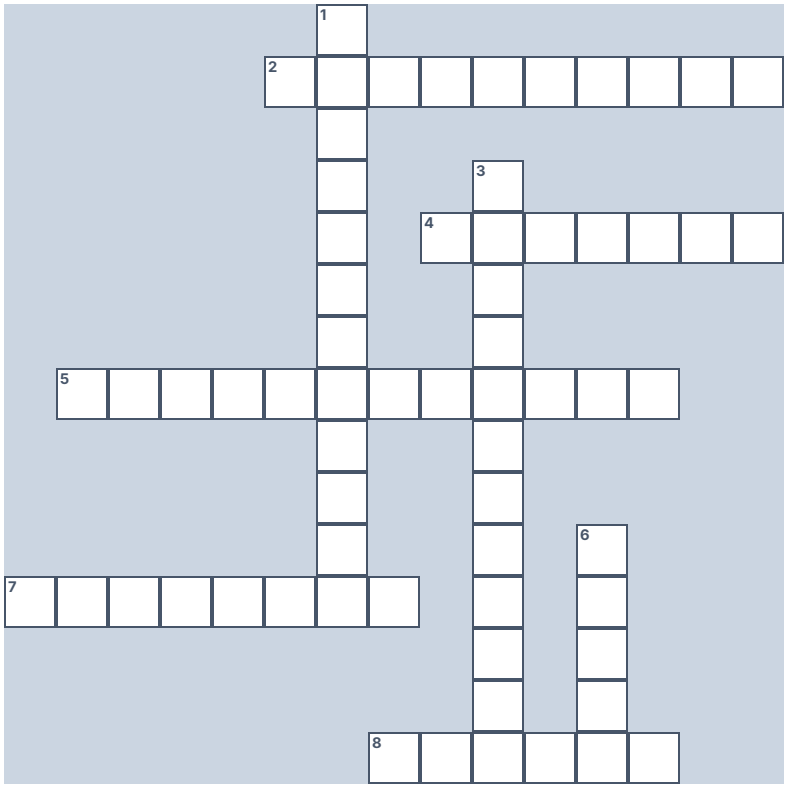
PARU DIFFINIADAU

Parwch bob term geirfa ar y chwith â'i ddiffiniad cywir ar y dde drwy ysgrifennu'r llythyren gyfatebol (A-H) yn y blwch mewnbwn y gellir ei lenwi.

☐	1. MANYLION MEWNGOFNODI	A	Cam dilysu eilaidd (fel allweddi caledwedd) sy'n diogelu mewngofnodi i gyfrifon.
☐	2. GOLLYNGIADAU	B	Creu gwefan neu e-bost ffug i ddynwared sefydliad dilys.
☐	3. MFA	C	Cyfyngu mynediad at ffeiliau credyd i atal ceisiadau twyllodrus am fenthyciadau.
☐	4. MONITRO	D	Datgelu cronfeydd data preifat sy'n cynnwys cofnodion personol defnyddwyr heb awdurdod.
☐	5. RHEWI	E	Hyfforddiant a rheolaethau technegol a ddefnyddir i ddiogelu rhag dwyn hunaniaeth.
☐	6. AMDDIFFYN	F	Anfon negeseuon twyllodrus i dwyllo defnyddwyr i ildio manylion mewngofnodi.
☐	7. FFUGIO	G	Sganio fforymau ar-lein a sianeli hacwyr am ddata corfforaethol a ddygwyd.
☐	8. GWE-RWYDO	H	Enwau defnyddwyr, cyfrineiriau a thocynnau preifat a ddefnyddir i ddilysu hunaniaethau digidol.

Pwynt Gwirio 5: Pos Croesair

Datryswch y croesair drwy deipio llythrennau yn y blychau gwyn gweithredol. Mae'r rhifau'n cyfateb i'r cliwiau isod.

CLIWIAU AR DRAWS

2. Cam dilysu eilaidd (fel allweddi caledwedd) sy'n diogelu mewngofnodi i gyfrifon. (10)

4. Sganio fforymau ar-lein a sianeli hacwyr am ddata corfforaethol wedi'i ddwyn. (7)

5. Enwau defnyddwyr, cyfrineiriau a thocynnau preifat a ddefnyddir i ddilysu hunaniaethau digidol. (12)

7. Anfon negeseuon twyllodrus i dwyllo defnyddwyr i roi eu tystlythyrau. (8)

8. Creu gwefan neu e-bost ffug i ddynwared sefydliad dilys. (6)

CLIWIAU I LAWR

1. Hyfforddiant a rheolaethau technegol a ddefnyddir i ddiogelu rhag dwyn hunaniaeth. (12)

3. Datgelu cronfeydd data preifat sy'n cynnwys cofnodion personol defnyddwyr heb awdurdod. (12)

6. Cyfyngu mynediad at ffeiliau credyd i atal ceisiadau twyllodrus am fenthyciadau. (5)

Pwynt Gwirio 5, dewis arall: Cliwiau Croesair Hygyrch

Gall defnyddwyr darllenwyr sgrin a bysellfwrdd deipio atebion y croesair yn uniongyrchol yn y meysydd testun isod.

CLIWIAU AR DRAWS

2 ar draws: Cam dilysu eilaidd (fel allweddi caledwedd) sy'n diogelu mewngofnodi i gyfrifon. (10 llythyren):

4 ar draws: Sganio fforymau ar-lein a sianeli hacwyr am ddata corfforaethol wedi'i ddwyn. (7 llythyren):

5 ar draws: Enwau defnyddwyr, cyfrineiriau a thocynnau preifat a ddefnyddir i ddilysu hunaniaethau digidol. (12 llythyren):

7 ar draws: Anfon negeseuon twyllodrus i dwyllo defnyddwyr i roi eu tystlythyrau. (8 llythyren):

8 ar draws: Creu gwefan neu e-bost ffug i ddynwared sefydliad dilys. (6 llythyren):

CLIWIAU I LAWR

1 i lawr: Hyfforddiant a rheolaethau technegol a ddefnyddir i ddiogelu rhag dwyn hunaniaeth. (12 llythyren):

3 i lawr: Datgelu cronfeydd data preifat sy'n cynnwys cofnodion personol defnyddwyr heb awdurdod. (12 llythyren):

6 i lawr: Cyfyngu mynediad at ffeiliau credyd i atal ceisiadau twyllodrus am fenthyciadau. (5 llythyren):

Pwynt Gwirio 6: Chwilair Geiriau Cudd

Dewch o hyd i'r 8 term geirfa allweddol sydd wedi'u cuddio yn y grid isod. Gall geiriau fod yn llorweddol, yn fertigol neu'n groeslinol.

U U K R B X Z Y M R Q X I P D

A A R O T C A F F L M A D R M

D J Q V W W L J H T H G H O B

A E I K T S V R Z E H E N E S

I C A L Q C Z M K V W I R U A

G S W J M M H H N I T H R F K

N T L R W H B U F R Y O Y W S

Y H T X A P U N O I G U F F N

L Z O I Q T I P V U O U U K A

L E P M O D Y W R E W G K A N

O T Y S T L Y T H Y R A U V G

G G P Q X Y J K V J Y W Y P J

I Z A M D D I F F Y N I A D I

J N A E I A S A J F W E K Z K

E K Q N J A F O K N D N C D H

RHESTR GEIRIAU GEIRFA

TYSTLYTHYRAU GOLLYNGIADAU AMLFFACTOR MONITRO RHEWI AMDDIFFYNIAD FFUGIO GWERWYDO

Pwynt Gwirio 6, dewis arall: Paru Geirfa Hygyrch

Parwch bob un o'r 8 term geirfa o'r Chwilair â'i ddiffiniad cywir drwy ysgrifennu'r llythyren (A-H) yn y bwlch.

TERMAU GEIRFA

A. TYSTLYTHYRAU

B. GOLLYNGIADAU

C. AMLFFACTOR

D. MONITRO

E. RHEWI

F. AMDDIFFYNIAD

G. FFUGIO

H. GWERWYDO

DIFFINIADAU A MEYSYDD PARU

1. Anfon negeseuon twyllodrus i dwyllo defnyddwyr i roi eu tystlythyrau.

2. Enwau defnyddwyr, cyfrineiriau a thocynnau preifat a ddefnyddir i ddilysu hunaniaethau digidol.

3. Creu gwefan neu e-bost ffug i ddynwared sefydliad dilys.

4. Hyfforddiant a rheolaethau technegol a ddefnyddir i ddiogelu rhag dwyn hunaniaeth.

5. Sganio fforymau ar-lein a sianeli hacwyr am ddata corfforaethol wedi'i ddwyn.

6. Cyfyngu mynediad at ffeiliau credyd i atal ceisiadau twyllodrus am fenthyciadau.

7. Datgelu cronfeydd data preifat sy'n cynnwys cofnodion personol defnyddwyr heb awdurdod.

8. Cam dilysu eilaidd (fel allweddi caledwedd) sy'n diogelu mewngofnodi i gyfrifon.

Pwynt Gwirio 7: Her Geiriau Cymysg

Dad-sgramblwch y llythrennau isod i ddatgelu cysyniadau a thermau allweddol seiberddiogelwch. Ysgrifennwch eich atebion yn y blychau mewnbwn a ddarperir.

1. YYHLYTRTASUT
2. OFAMFRCTAL
3. ERIWH
4. OGUIFF
5. ODIGULYANGAL
6. RNTMIOO
7. YNIAMFDIADFD
8. RWWOGDYE

Gweithgaredd Bonws: Meddwl yn Gyflym

3 ATEB YM MHOB CATEGORI. Y PERSON CYNTAF I GWBLHAU'R RHESTR SY'N ENNILL.

1	Pethau i'w gwneud os caiff eich hunaniaeth ei dwyn			
2	Pethau na ddylid eu rhannu ar gyfryngau cymdeithasol			
3	Pethau rydych chi'n gwneud copi wrth gefn ohonynt			
4	Cardiau neu ddogfennau adnabod yn eich waled			
5	Dogfennau y dylech eu diogelu			
6	Pethau i'w gwneud ar ôl gollyngiad data			
7	Rhesymau dros ddiweddaru meddalwedd			
8	Gwybodaeth y mae lleidr hunaniaeth ei heisiau			
9	Dyfeisiau y gellir eu hacio			
10	Mannau y gall eich data ollwng ohonynt			
11	Arferion diogel y gallwch eu dechrau heddiw			
12	Arwyddion bod cyfrifiadur wedi'i heintio			
13	Ffyrdd o brofi pwy ydych chi			
14	Arwyddion o ddwyn hunaniaeth			
15	Arwyddion rhybudd mewn e-bost			

Pwynt Gwirio 8: Astudiaethau Achos Seiberddiogelwch

Cymhwyswch y cysyniadau rydych wedi'u dysgu i ddatrys y senarios go iawn isod.

ASTUDIAETH ACHOS 1: DIOGELU RHAG DYNWARED HUNANIAETH UWCH-SWYDDOGION

👷

Senario: Mae swyddog gweithredol lefel C amlwg wedi'i dargedu gan enwau parth sy'n manteisio ar wallau teipio ac yn dynwared ei e-bost personol i dwyllo cleientiaid. Dyluniwch gynllun diogelu brand.

Cwestiwn Trafod: Dadansoddwch y risgiau o ffugio brand, a disgrifiwch yn fanwl SPF/DKIM/DMARC a rheolaethau dilysu.

ASTUDIAETH ACHOS 2: DATGELU MANYLION MEWNGOFNODI CORFFORAETHOL AR Y WE DYWYLL

👷

Senario: Mae tomen cronfa ddata ar y we dywyll yn cynnwys cannoedd o fanylion mewngofnodi corfforaethol sy'n perthyn i weinyddwyr systemau menter. Dyluniwch strategaeth liniaru.

Cwestiwn Trafod: Amlinellwch y broses o lanhau manylion mewngofnodi, a chynlluniwch gyflwyno rheolwr cyfrineiriau.

Pwynt Gwirio 9: Dadgryptio'r Seiffr

Mae gweithiwr proffesiynol seiberddiogelwch yn diogelu asedau rhwydwaith rhag actorion bygythiad ar-lein. Defnyddiwch yr allwedd Llythyren-i-Rif isod i ddadgryptio'r neges drwy ysgrifennu'r llythrennau cyfatebol yn y bylchau gwag.

ALLWEDD AMGRYPTIO LLYTHRENNAU-I-RIFAU

A=1 B=2 C=3 D=4 E=5 F=6 G=7 H=8 I=9 J=10

K=11 L=12 M=13 N=14 O=15 P=16 Q=17 R=18 S=19 T=20

U=21 V=22 W=23 X=24 Y=25 Z=26

4 9 15 7 5 12 23 3 8 5 9 3 8

8 21 14 1 14 9 1 5 20 8 4 4 9 7 9 4 15 12

7 25 4 1 13 6 1

Neges wedi'i datgodio:

AWGRYM: MAE POB RHIF YN CYNRYCHIOLI SAFLE'R LLYTHYREN HONNO YN YR WYDDOR (E.E. 1 = A, 2 = B, 26 = Z).

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Sylfaenol am Seiberddiogelwch (Rhan A)

Adolygwch gwestiynau ac atebion cyffredin am liniaru bygythiadau ar-lein.

Q1: Beth yw dwyn hunaniaeth?

Trosedd lle mae ymosodwr yn dwyn cofnodion personol (fel cyfrineiriau neu SSNs) i ddynwared rhywun arall er budd ariannol.

Q2: Beth yw achos mwyaf cyffredin dwyn hunaniaeth?

Gwe-rwydo yw un o'r prif ffyrdd y mae lladron yn cael cyfrineiriau, gan ddenu defnyddwyr i wefannau ffug.

Q3: Sut mae dilysu aml-ffactor (MFA) yn diogelu hunaniaethau?

Mae MFA yn gofyn am ail brawf (fel allwedd caledwedd) i fewngofnodi, gan rwystro ymosodwyr hyd yn oed os ydynt yn dwyn eich cyfrinair.

Q4: Beth yw rhewi credyd?

Gwasanaeth am ddim sy'n atal asiantaethau credyd rhag rhannu eich ffeil gredyd, gan atal lladron rhag agor benthyciadau newydd yn eich enw. [2]

Q5: Beth yw monitro'r we dywyll?

Meddalwedd sy'n gwirio fforymau hacwyr am gyfeiriadau e-bost, cyfrineiriau a chofnodion personol sydd wedi'u gollwng, gan eich rhybuddio os yw'ch data wedi'i amlygu.

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Sylfaenol am Seiberddiogelwch (Rhan B)

Adolygwch gwestiynau ac atebion cyffredin am liniaru bygythiadau ar-lein.

Q6: Beth yw ystyr stwffio manylion mewngofnodi (credential stuffing)?

Botiau awtomataidd sy'n profi rhestrau o gyfrineiriau a ddatgelwyd ar draws cannoedd o wefannau er mwyn cymryd rheolaeth ar gyfrifon gweithredol.

Q7: Pam mae ffugio e-bost yn beryglus?

Mae'n galluogi ymosodwyr i ffugio enw'r anfonwr mewn negeseuon e-bost, gan wneud i negeseuon gwe-rwydo edrych fel pe baent wedi dod gan gydweithwyr dibynadwy.

Q8: Sut mae rheolwyr cyfrineiriau'n atal dwyn hunaniaeth?

Maent yn storio cyfrineiriau cymhleth, unigryw ar gyfer pob cyfrif ac yn gwrthod llenwi manylion mewngofnodi yn awtomatig ar barthau gwe-rwydo ffug.

Q9: Beth yw gwe-rwydo gwaywffon (spear phishing)?

Ymosodiad gwe-rwydo hynod dargedig wedi'i bersonoli ag enw a manylion y dioddefwr i gynyddu'r siawns o dwyllo.

Q10: Sut mae rhybudd credyd yn wahanol i rewi credyd?

Mae rhybudd yn dweud wrth fenthycwyr am ddilysu eich hunaniaeth cyn agor cyfrifon, tra bo rhewi yn blocio mynediad i'ch ffeil gredyd yn llwyr. [2]

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Uwch am Ddiogelwch (Rhan C)

Archwilio agweddau technegol uwch ar fframweithiau diogelwch, dadansoddi maleiswedd, a chydymffurfiaeth data.

Q1: Sut mae cyfnewid SIM yn arwain at ddwyn hunaniaeth?

Mae ymosodwyr yn darbwyllo staff y cludydd i drosglwyddo rhif ffôn y dioddefwr i gerdyn SIM newydd, gan herwgipio codau 2FA sy'n seiliedig ar SMS.

Q2: Beth yw rôl DMARC wrth atal dwyn hunaniaeth?

Mae DMARC yn caniatáu i berchnogion parthau rwystro e-byst ffug rhag cyrraedd mewnflychau, gan atal e-byst ffug rhag dynwared parthau corfforaethol.

Q3: Pam mae dwyn hunaniaeth synthetig yn anodd ei ganfod?

Mae lladron yn cyfuno SSNs go iawn ag enwau a dyddiadau geni ffug i adeiladu proffiliau credyd cwbl newydd, gan osgoi rhybuddion twyll sylfaenol.

Q4: Sut mae broceriaid data yn camfanteisio ar hunaniaethau personol?

Mae broceriaid yn casglu cofnodion cyhoeddus, ymddygiad ar y we, a hanes prynu i lunio coflenni proffil, y gellir eu gollwng neu eu gwerthu.

Q5: Pam yr ystyrir bod MFA seiliedig ar SMS yn agored i niwed?

Mae traffig SMS yn agored i gael ei ryng-gipio, i we-rwydo, ac i gampau cyfnewid SIM ar lefel y cludwr.

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Uwch am Ddiogelwch (Rhan D)

Archwilio agweddau technegol uwch ar fframweithiau diogelwch, dadansoddi maleiswedd, a chydymffurfiaeth data.

Q6: Beth yw clo ffeil credyd?

Gwasanaeth masnachol tebyg i rewi, sy'n caniatáu i ddefnyddwyr ddatgloi neu gloi eu ffeil gredyd ar unwaith drwy ap symudol.

Q7: Sut mae tor-data corfforaethol yn hybu dwyn hunaniaeth?

Mae cronfeydd data sydd wedi'u gollwng yn datgelu miliynau o fanylion mewngofnodi plaen, gan roi i ladron y data crai sydd ei angen i gyflawni twyll hunaniaeth wedi'i dargedu.

Q8: Beth yw risg gorrannu ar gyfryngau cymdeithasol?

Mae rhannu enwau anifeiliaid anwes, mannau geni a chyfenwau morwynol mamau'n gyhoeddus yn rhoi'r atebion i gwestiynau adfer cyfrif cyffredin i ladron.

Q9: Sut mae mewngofnodi biometrig yn diogelu proffiliau hunaniaeth?

Mae biometreg yn clymu mewngofnodi â nodweddion fel olion bysedd neu wynebau; os cânt eu cadw ar y ddyfais maent yn anodd eu dwyn, ond gall data biometrig sydd wedi'i storio ollwng.

Q10: Sut mae'r Red Flags Rule yn mynd i'r afael â dwyn hunaniaeth?

Rheoliad ffederal sy'n ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau ariannol ddatblygu rhaglenni ysgrifenedig i ganfod ac ymateb i arwyddion rhybudd o ddwyn hunaniaeth.

Rhan 11: 10 Ffaith a Mewnwelediad Seiberddiogelwch o'r Byd Go Iawn

Adolygwch ffeithiau o'r byd go iawn am dor-diogelwch, mecanweithiau amddiffyn, a safonau cydymffurfio.

1. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Mae IdentityTheft.gov, a redir gan yr FTC, yn galluogi dioddefwyr yn yr U.S. i roi gwybod am ddwyn hunaniaeth a chael cynllun adfer personol. [1]

2. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Mae allweddi diogelwch caledwedd yn MFA sy'n gwrthsefyll gwe-rwydo, y math cryfaf o MFA y mae CISA yn ei annog. [4]

3. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Mae cyfrineiriau sydd wedi'u cyfaddawdu yn bwynt mynediad cyffredin mewn tor-data, gan hybu twyll hunaniaeth yn ddiweddarach.

4. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Mae rhewi credyd am ddim yn ôl cyfraith ffederal, gan atal benthycwyr rhag gwirio ffeiliau credyd nes iddynt gael eu datgloi. [2]

5. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Mae DMARC yn gadael i berchnogion parthau ddweud wrth weinyddion post am wrthod e-bost ffug sy'n methu gwiriadau neu ei roi mewn cwarantin. [7]

6. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Mae cyfnewid SIM yn caniatáu i hacwyr osgoi dilysu dau ffactor sy'n seiliedig ar SMS ar byrth bancio.

7. MEWNWELEDIAD DIOGELWCH

Mae twyll hunaniaeth synthetig yn cymysgu manylion go iawn a ffug, gan ei gwneud yn anodd i fenthycwyr ei ganfod.

8. MEWNWELEDIAD DIOGELWCH

Mae llawer o bobl yn ailddefnyddio'r un cyfrinair ar draws cyfrifon ar-lein, felly gall un tor-data ddatgelu sawl un ohonynt.

9. MEWNWELEDIAD DIOGELWCH

Mae broceriaid data yn llunio coflenni manwl ar niferoedd mawr o ddefnyddwyr, gan greu risg preifatrwydd crynodedig.

10. CIPOLWG AR DDIOGELWCH

Gall adfer ar ôl dwyn hunaniaeth olygu misoedd o waith, fel herio taliadau a chywiro adroddiadau credyd.

Cyfeiriadau a Ffynonellau Technegol

Mae'r canllaw astudio a'r posau rhyngweithiol wedi'u llunio o safonau byd-eang NIST, OWASP a chydymffurfio â phreifatrwydd data.

CYFEIRIADAU YSGOLHEIGAIDD A DIWYDIANT

[1] Federal Trade Commission. (n.d.). IdentityTheft.gov: Report identity theft and get a recovery plan.

https://www.identitytheft.gov/

[2] Federal Trade Commission. (2025). Credit Freezes and Fraud Alerts.

https://consumer.ftc.gov/articles/credit-freezes-and-fraud-alerts

[3] Federal Trade Commission. (n.d.). What To Know About Identity Theft.

https://consumer.ftc.gov/articles/what-know-about-identity-theft

[4] CISA. (n.d.). More than a Password.

https://www.cisa.gov/MFA

[5] CISA. (2023). Phishing Guidance: Stopping the Attack Cycle at Phase One.

https://www.cisa.gov/resources-tools/resources/phishing-guidance-stopping-attack-cycle-phase-one

[6] NIST. (2025). SP 800-63B-4: Digital Identity Guidelines: Authentication and Authenticator Management.

https://pages.nist.gov/800-63-4/sp800-63b.html

[7] IETF. (2015). RFC 7489: Domain-based Message Authentication, Reporting, and Conformance (DMARC).

https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc7489.html

Allwedd Atebion: Pwynt Gwirio 1 – Amlddewis

1 **Cwestiwn 1** **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Beth yw'r prif ddull a ddefnyddir gan ladron hunaniaeth i ddwyn manylion mewngofnodi? → Anfon rhybuddion e-bost ffug sy'n twyllo defnyddwyr i roi cyfrineiriau ar byrth ffug

2 **Cwestiwn 2** **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Pa reolaeth ddiogelwch sy'n darparu'r amddiffyniad cryfaf rhag gollyngiadau manylion mewngofnodi? → Dilysu aml-ffactor gan ddefnyddio allweddi caledwedd

3 **Cwestiwn 3** **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Beth sy'n cynrychioli rhewi credyd? → Cloi adroddiadau credyd i atal lladron rhag agor benthyciadau heb awdurdod

4 **Cwestiwn 4** **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Pam mae monitro'r we dywyll yn ddefnyddiol? → Mae'n rhybuddio defnyddwyr os yw eu manylion mewngofnodi a ddatgelwyd yn ymddangos mewn cronfeydd data anghyfreithlon

5 **Cwestiwn 5** **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Beth yw ystyr peirianneg gymdeithasol? → Dylanwadu ar bobl i ddatgelu manylion mewngofnodi cyfrinachol yn wirfoddol

Allwedd Atebion: Pwynt Gwirio 2 – Gwir neu Gau

6 **Cwestiwn 6** — **Ateb Cywir: Gau**

NODYN ADDYSGU

Gall dwyn hunaniaeth ddechrau all-lein hefyd, fel post neu ddogfennau wedi'u dwyn.

7 **Cwestiwn 7** — **Ateb Cywir: Gwir**

NODYN ADDYSGU

Mae gorfodi MFA ar bob cyfrif personol yn rhwystro'r rhan fwyaf o ymosodiadau bot stwffio manylion mewngofnodi.

8 **Cwestiwn 8** — **Ateb Cywir: Gau**

NODYN ADDYSGU

Mae rhewi credyd yn atal gwiriadau credyd newydd ond nid yw'n effeithio ar eich cyfrifon presennol.

9 **Cwestiwn 9** — **Ateb Cywir: Gwir**

NODYN ADDYSGU

Mae rheolwyr cyfrineiriau'n amddiffyn defnyddwyr rhag gwe-rwydo drwy wrthod llenwi cyfrineiriau'n awtomatig ar barthau ffug.

10 **Cwestiwn 10** — **Ateb Cywir: Gwir**

NODYN ADDYSGU

Mae e-byst gwe-rwydo yn aml yn defnyddio iaith frys i ysgogi ymatebion emosiynol, cyflym.

Allweddi Geirfa a Chyfarwyddyd Marcio

Cyfarwyddyd Marcio i Athrawon: Rhowch 1 pwynt am bob paru cywir (8 pwynt i gyd) a phob term cyd-destun (6 phwynt i gyd).

PWYNT GWIRIO 4: ALLWEDD PARU CYSYNIADAU

H 1. MANYLION MEWNGOFNODI	D 2. GOLLYNGIADAU	A 3. MFA	G 4. MONITRO
C 5. RHEWI	E 6. AMDDIFFYN	B 7. FFUGIO	F 8. GWE-RWYDO

PWYNT GWIRIO 3: ALLWEDD TERMAU ALLWEDDOL

1 TYSTLYTHYRAU	2 GOLLYNGIADAU	3 AML-FFACTOR	4 MONITRO
5 RHEWI	6 AMDDIFFYNIAD		

PWYNT GWIRIO 6, DEWIS ARALL: ALLWEDD PARU GEIRFA

1 H – GWERWYDO	2 A – TYSTLYTHYRAU	3 G – FFUGIO	4 F – AMDDIFFYNIAD
5 D – MONITRO	6 E – RHEWI	7 B – GOLLYNGIADAU	8 C – AMLFFACTOR

NODIADAU TRAFOD I ATHRAWON

Termau Allweddol:
Gwiriwch fod myfyrwyr yn gallu esbonio MANYLION MEWNGOFNODI, GOLLYNGIADAU a MFA yn eu geiriau eu hunain a rhoi enghraifft o bob un.

Astudiaethau Achos:
Gofynnwch i fyfyrwyr gefnogi eu hargymhellion â ffeithiau o'r daflen waith yn hytrach na thybiaethau.

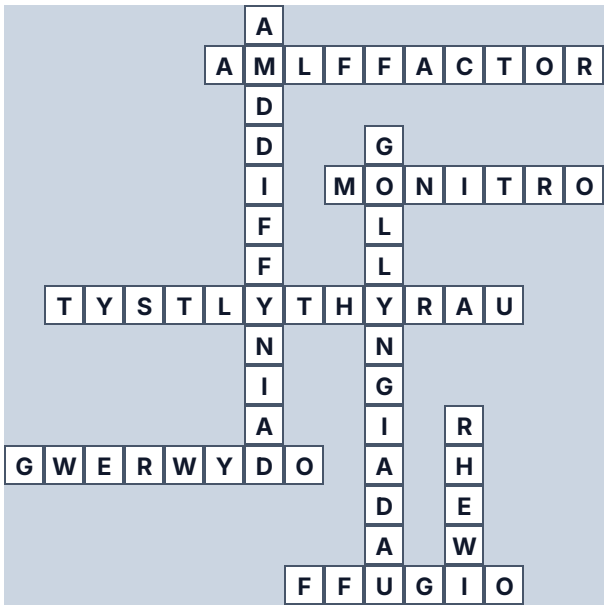
Gwerthuso Ffynonellau:
Gofynnwch i fyfyrwyr wirio o leiaf un honiad yn erbyn cyfeiriadau'r daflen waith, a thrafodwch pam y gall ffigurau, prisiau a rheolau newid dros amser.

Allweddi Posau a Nodiadau i Athrawon

DATRYSIAD Y CHWILAIR

U	U	K	R	B	X	Z	Y	M	R	Q	X	I	P	D
A	A	R	O	T	C	A	F	F	L	M	A	D	R	M
D	J	Q	V	W	W	L	J	H	T	H	G	H	O	B
A	E	I	K	T	S	V	R	Z	E	H	E	N	E	S
I	C	A	L	Q	C	Z	M	K	V	W	I	R	U	A
G	S	W	J	M	M	H	H	N	I	T	H	R	F	K
N	T	L	R	W	H	B	U	F	R	Y	O	Y	W	S
Y	H	T	X	A	P	U	N	O	I	G	U	F	F	N
L	Z	O	I	Q	T	I	P	V	U	O	U	U	K	A
L	E	P	M	O	D	Y	W	R	E	W	G	K	A	N
O	T	Y	S	T	L	Y	T	H	Y	R	A	U	V	G
G	G	P	Q	X	Y	J	K	V	J	Y	W	Y	P	J
I	Z	A	M	D	D	I	F	F	Y	N	I	A	D	I
J	N	A	E	I	A	S	A	J	F	W	E	K	Z	K
E	K	Q	N	J	A	F	O	K	N	D	N	C	D	H

DATRYSIAD Y CROESAIR

CANLLAW I ATHRAWON AR GYFER ATEBION Y CROESAIR

CLIWIAU AR DRAWS

2 ar draws: AMLFFACTOR Cam dilysu eilaidd (fel allweddi caledwedd) sy'n diogelu mewngofnodi i gyfrifon. (10 llythyren)

4 ar draws: MONITRO Sganio fforymau ar-lein a sianeli hacwyr am ddata corfforaethol wedi'i ddwyn. (7 llythyren)

5 ar draws: TYSTLYTHYRAU Enwau defnyddwyr, cyfrineiriau a thocynnau preifat a ddefnyddir i ddilysu hunaniaethau digidol. (12 llythyren)

7 ar draws: GWERWYDO Anfon negeseuon twyllodrus i dwyllo defnyddwyr i roi eu tystlythyrau. (8 llythyren)

8 ar draws: FFUGIO Creu gwefan neu e-bost ffug i ddynwared sefydliad dilys. (6 llythyren)

CLIWIAU I LAWR

1 i lawr: AMDDIFFYNIAD Hyfforddiant a rheolaethau technegol a ddefnyddir i ddiogelu rhag dwyn hunaniaeth. (12 llythyren)

3 i lawr: GOLLYNGIADAU Datgelu cronfeydd data preifat sy'n cynnwys cofnodion personol defnyddwyr heb awdurdod. (12 llythyren)

6 i lawr: RHEWI Cyfyngu mynediad at ffeiliau credyd i atal ceisiadau twyllodrus am fenthyciadau. (5 llythyren)

Allwedd Datrys Geiriau Cymysg a Seiffr

Allwedd marcio ar gyfer y gweithgaredd dad-sgramblo geirfa a'r Her Seiffr Gyfrinachol.

ALLWEDD DATRYS GEIRIAU CYMYSG

1. YYHLYTRTASUT — TYSTLYTHYRAU
2. OFAMFRCTAL — AMLFFACTOR
3. ERIWH — RHEWI
4. OGUIFF — FFUGIO
5. ODIGULYANGAL — GOLLYNGIADAU
6. RNTMIOO — MONITRO
7. YNIAMFDIADFD — AMDDIFFYNIAD
8. RWWOGDYE — GWERWYDO

ALLWEDD HER Y SEIFFR CYFRINACHOL

"DIOGELWCH EICH HUNANIAETH DDIGIDOL GYDA MFA"

Allwedd Atebion yr Astudiaethau Achos

A Astudiaeth Achos 1: Diogelu rhag Dynwared Hunaniaeth Uwch-swyddogion

Datrysiad i Athrawon

CANLLAW MARCIO

Dylai atebion myfyrwyr gwmpasu'r pwyntiau canlynol:

- Dadansoddi Senario: Mae uwch-weithredwr proffil uchel wedi cael ei dargedu gan enwau parth typo-squatting sy'n dynwared ei e-bost personol er mwyn twyllo cleientiaid. Lluniwch gynllun diogelu brand.
- Strategaeth ac Ateb a Argymhellir: Cofrestrwch bob amrywiad sillafu cyffredin o enw'r uwch-weithredwr. Defnyddiwch brotocolau dilysu e-bost (DMARC, DKIM, SPF) i atal ffugio parth. Gorfodwch MFA caledwedd ar bob mewngofnodi corfforaethol i'r uwch-reolwyr.

B Astudiaeth Achos 2: Datgelu Manylion Mewngofnodi Corfforaethol ar y We Dywyll

Datrysiad i Athrawon

CANLLAW MARCIO

Dylai atebion myfyrwyr gwmpasu'r pwyntiau canlynol:

- Dadansoddi Senario: Mae tomen cronfa ddata ar y we dywyll yn cynnwys cannoedd o fanylion mewngofnodi corfforaethol sy'n perthyn i weinyddwyr systemau menter. Lluniwch strategaeth liniaru.
- Strategaeth a Datrysiad a Argymhellir: Cynhaliwch ailosod cyfrineiriau ar draws y cwmni. Gwnewch ddefnyddio rheolwr cyfrineiriau menter yn orfodol. Gorfodwch MFA ar draws holl byrth y system a sefydlwch rybuddion monitro'r we dywyll awtomataidd parhaus.